

Byabladet

Nr 2 2023 • Årgång 24

**MER
LOKALT
BLIR DET
INTE**

Nationaldags- firande i Näsåker

Sidan 10

Manuslämning för höstnumret senast 10 sept – utgivning 21 sept

Byabladet

Ansvarig utgivare:

Birgit Lidström
birgit.lidstrom@yahoo.se
0727 22 11 20

Prenumerationer:

Annelie Olsson
hrtannelie@gmail.com
070 235 20 54

Redigering, Layout, annonser:

Birgit Lidström
birgit.lidstrom@yahoo.se
0727 22 11 20

Omslagsbild:

Leya Erlandsson och Joline Mohlén
firar nationaldagen i Näsåker.
Foto Marie Lundin.

Övriga medarbetare i detta nummer:

Åsa Tova Bergh, Torsten Blomquist,
Anders Hallin, Marit Harrelind och Johnny
Harrelind, Åsa Hedman, Lo Högberg,
Jan Bertil Johansson, Marthin Jönsson,
Björn Lundkvist, Annelie Olsson,
JP Olsson, Karolina Parkman
och Nina Pudja.

Byabladet behöver din hjälp

Tack, alla som hejar på! Det ger mig och alla andra ideella krafter som på olika sätt jobbar med tidningens produktion energi att fortsätta.

Det är här din hjälp behövs. Liksom de flesta tidningar i dag har även vi tappat annonsintäkter och fastän vi jobbar gratis behövs pengar till tryck och distribution. Vi hoppas därför att du vill bli Byabladssupporter och ge en spontangåva till Byabladet.

Alla bidrag, små som stora, tas tacksamt emot på vårt bankgiro 5015-6207 eller swisha till 1235489703. Märk med Support Byabladet.

Tack för din gåva!
Birgit på layout-avdelningen

INNEHÅLL

Nu byggs det på festplatsen	4
Dramatiskt tjuvfiske i Nämforsen	5
De fångade laxarna med bara händerna	6
Laxfisket på väg tillbaka?	8
Inkokt lax till midsommar	9
Nationaldagsfirande på Hembygdsgården	10
Ett stort tack	11
Fighten går vidare i världsmästarbyn	12
Boka 29 juli	13
"Jag ska avslöja en hemlighet från Näsåker"	14
Byaloppisen - cirkulär folkfest	14
Vad ska du göra i sommar?	15
Tusen tass från HUNDraelvan	16
Fixardag med Brandmannaklubben	17
Trädgårdsresa gav inspiration till hembygdsgårdens odlingar	18
Nu skyltas en stig till Hästtunneln	20
Hallå där, Johanna Wistrand	22
I pappas fotspår	24
Kvigsläpp i niporna	24
Spännande möten längs riksväg 90	26
PRO-dag i Omsjö	27
JPs Krubb & Tugg	28
Byakrysset	30
Lösning Byakrysset 3	31
Notiser från förr	31

PRENUMERATION

Alla hushåll i Näsåker och Resele får Byabladet. Övriga i Sverige kan prenumerera. För endast 200 kr/år får du fyra fullmatade nummer direkt hem i din brevlåda oavsett var du bor i Sverige.

Byabladet kommer ut med ett vår-, sommar- höst- och vinternummer. Sätt in pengarna på BG 5015-6207 så skickar vi tidningen!

Glöm inte att skriva namn och adress på den som Byabladet ska skickas till.

Prenumerationer:
Annelie Olsson
hrtannelie@gmail.com
070 235 20 54

UTGIVNING 2023

Nr	Vår	Sommar	Höst	Vinter
Manus-stopp	19/3	4/6	10/9	19/11
Utgivn. dag	30/3	15/6	21/9	30/11

Värt att fira!

2/7	Rosens dag, som är instiftad av Svenska rossällskapet, Programmet för odlad mångfald och GRO Plantskolor. (Gröna näringsens riksorganisation)
1/8	Alla flickvänners dag. Flickvännens dag eller Alla flickvänners dag som den egentligen heter firas den 1 augusti varje år. Dagen finns för att alla underbara flickvännar runt om i Sverige ska bli uppmärksammade lite extra.
17/8	Surströmmingspremiären infaller den tredje torsdagen i augusti och har utsetts Surströmmings dag.

Från Byalaget Näsåkers Samverkan · Från Byalaget Näsåkers Samverkan · Från Byalaget Näsåkers Samverkan

Full fart i Byalagets olika arbetsgrupper

Våren kom, om än lite sent. Häggens blommor slog ut och börjar ersättas med syrérens – det doftar gott.

Fågelkvittret lugnar våra själar. Vilken fantastisk årstid. Inga fler trillande gubbar på våra stigar hoppas jag.

Byalaget hade den 19 april ett årsmöte och valt in några nya medlemmar i styrelsen.

Arbetet i Niporna är i full gång och vi har haft fullt fokus på att gå igenom alla stängsel så att de var i ordning när vi nu i juni fick våra nya kvigor, som skall beta våra nipors gräs. Läs mer på sid 24.

De som ansvarar för Kovaktarna är igång att fylla alla rader med personer, som vill vara med och se till kvigorerna under

sommaren. Elisabeth Sellgren och Dorte Skulasson är ansvariga för detta.

Byalaget har också fått tillskott av nya medarbetare som är intresserade av att arbeta med röjning och skötsel av Niporna.

Byalaget sköter Bastuvallscampingen under Urkult och söker nu intresserade, som vill ansvara för denna verksamhet. Intäkterna från campingen går till underhåll och upprustning av bastun.

Lekplatsen vid Markusgården är så gott som klar och när så sker avser Byalaget att ha en liten invigning för byns barn.

Arbetsgruppen för byns utsmyckning har genom undertecknad ansökt hos kommunen om att få en offentlig toalett i anslutning till Multisportarenan men i veckan fått avslag på vår begäran med hänvisning till att ekonomiska medel saknas.

Vår bygdemedelsansökan om ny julbelysning avslogs också.

Badflotten vid bastun kommer att delas och transporteras till badplatsen.

Styrelsen har också avslutat arbetet med årets Näsåkersbo och detta offentliggjordes på Nationaldagen den 6 juni. Läs mer på sid 10.

Uppbyggnaden av kamslängan och Solscenen på festplatsen pågår för fullt och de verkar hålla tidsplanen.

Anders Hallin
Styrelseledamot Byalaget Näsåkers Samverkan

Foto Per-Johan Nylund.

Byalaget Näsåker söker ideella ansvariga till Bastuvalls camping under Urkult

Arbetet består i att ta in campingavgiften via swish och se till att brandföreskrifterna efterlevs.

Arbetsdag: 2 timmar förmiddag och 2 timmar eftermiddag/kväll.

Lön för mödan blir en festivalbiljett.

Hör av dig till Anders Hallin, 076 271 78 21.

Byalaget

Byalaget Näsåkers Samverkan, Lissvägen 1, 881 98 Näsåker, BG 5015-6207

Ordförande:

Tony Raitis, 070 257 07 87
tmraitis@gmail.com

Övriga ledamöter:

Lars-Olov Eriksson, 070 209 07 45
loen.eriksson@gmail.com

Elsa Berglund, 073 806 24 03
elsa.berglund@gmail.com

Anders Hallin, 076 271 78 21
andershallin@hotmail.com

Arvid Berglund, 070 679 52 56
arvid.berglund@gmail.com

Joel Karlberg, 070 690 91 26
joel@atdt.nu

Ylva Varik, 070 683 71 95
ylva.varik@gmail.com

Arbetet med nya kamslängan går fort framåt.

Birk Skarin lägger mycket tid och kärlek på scenbygget. Foto Johan Kihlgren.

Solscenen växer fram. Foto Johan Kihlgren.

Torsten Berglund.

Nu byggs det på festplatsen

Det tog inte lång tid innan den nya vackra Solscenen och kamslängan ritades, bygglov söktes och arbetet satte igång.

Tack vare en fantastisk grupp skickliga och dedikerade snickare har arbetet kommit långt!

Den nya Solscenen byggs hemma hos Urkults styrelseledamot Birk Skarin tillsammans med scenens arkitekt Axel Weller och Urkults ordförande tillika timmermannen Johan Kihlgren. Delarna kommer att fraktas hit och monteras upp som en magisk midsommargåva till festplatsens uråldriga mark.

På nipan tar den nya, ståtliga kamslängan form. Torsten Berglund är styrelseledamot på Urkult och en del av byggruppen. Han jobbar just nu för fullt tillsammans med de lokala hantverkarna Florian Bohn, Terje Wikström, Daniel Larsson, Arvid Berglund och Tenglunds maskin. Kamslängan är ritad av Ola Månsson.

– Hela bygget har gått väldigt bra och snabbare än vad vi hade räknat med, säger Torsten.

Den nya kamslängan får större och bättre utrymmen och blir en enastående investering i festplatsen, Urkult och Näsåker. Både den och Solscenen har flyttats ett 10-tal meter från sina gamla platser. Området runt scenen blir lite annorlunda och matborden och dansgolvet får nya placeringar. Scenens nya placering gör att publikutrymmet minskar något, men borden flyttas till området bakom info- och hantverksbodarna intill. Kanske gör den nya formen upplevelsen på dansgolvet bättre och mer intim? Dansgolvet blir ett mer eget område där njutande, musikälskande människor kan flöda fritt i dansglädje och lekfullhet på dansgolvet framför de magnifika nybyggena.

– Det är fantastiskt roligt och positivt att vara här och bygga! Folk kommer från byn och tycker att det är kul och bra att det här

blir av. Det är verkligen en injektionskick för oss som jobbar, säger Torsten.

Torsten berättar att den största utmaningen var de geologiska förutsättningarna, som påverkade bygglovet.

– Vi var väldigt oroliga för att vi överhuvudtaget inte skulle få bygga här, säger han.

Scenen låg tidigare precis vid nipkanten, som är ett rasriskområde. En geologisk expert anlätades för att fastställa exakt var scenen kunde byggas, och till slut landade den 10 meter längre in ifrån nipkanten än tidigare. Placeringen ger bättre förutsättningar för att skapa ett stort och strålande backstage-område.

Snart får vi se den nya solscenen och kamslängan i full prakt och dansa in de nya byggnaderna tillsammans mellan talltoppar, ljuva toner, solstrålar och pannkakor!

Text Karolina Parkman

I Nämforsens virvlande forsar var tillgången på lax förr mycket god. En process pågår för att laxen ska komma tillbaka (se sidan 8). Foto: Torsten Blomquist.

Dramatiskt tjuvfiske i Nämforsen – ständiga strider om fiskerätten

I Nämforsen har genom århundraden pågått en ständig strid om tillgången på lax, tjuvfiskad i nattens mörker eller öppet med någon sorts fiskerätt i ryggen.

Laxfisket försvann – och förbjöds – i höjd med att Nämforsens kraftverk byggdes i slutet på 1940-talet.

I dag har laxarna ingen möjlighet att ta sig upp till Nämforsen utan fastnar i höjd med kraftverket i Sollefteå.

I mitten på 1960-talet upphörde laxens naturliga vandring till Nämforsen, men nu pågår en process att välkomna laxen förbi dammluckorna igen. (Se artikel sid 8).

I dag simmar endast gädda, abborre och harr (en mycket fin matfisk) i vattnen runt Laxön. Under tiden när Vattenfall hade sin fiskodling i Forsmo sattes också regnbåge ut.

Bra fångstplats

Fisket efter lax i Ångermanälven och dess biflöden har i historisk tid, fram till att vattenkraften satte stopp för laxens lekvandring, varit otroligt givande och allt talar för att så också var fallet under

forntiden. Nämforsen var troligen tidigt en bra fångstplats för lekvandrande lax.

Men när Sollefteå kraftverk var klart 1966 stoppades de vandrande laxarna obönhörligt av dammluckorna.

I dag finns (odlad) lax i Ångermanälven endast nedanför Sollefteå kraftverk.

Striden om de attraktiva laxarna i forsarna och fallen kring Laxön, Notön, och Brådön har pågått i hundratals år.

Paul Lundin, Näsåkers store hembygdsforskare, berättar i en artikel, om en tvist som inträffade redan i 1500-talets början.

I ett domstolsprotokoll framgick att ett tiotal laxfiskare skulle ha gjort åverkan på en laxnot som tillhörde en präst i Resele.

Fick laga näten

Laxfiskarna som kom från Forsås och Resele, men även från kustbyarna Torsåker och Nora, dömdes att laga kyrkherrens nät samt att ersätta honom för andra skador.

Gustav Vasa, maktlysten och med ett dyrbart frihetskrig på agendan var en man med stora penningbekymmer.

Fortsätn nästa sida.

Bland hållristningarna vid Nämforsen finns cirka 2600 figurer, allra flesta älgar och människor, men också en björn, fåglar, skepp och annat. Och givetvis fiskar, företrädesvis laxar.

På hållristningsmuseet i Näsåker finns några präktiga laxskinn upphängda på en vägg. Laxskinn användes förr till både kläder och skor. Rätt garvade (med fett och bark) stod skinnen emot både fukt och slitage.

De fångade laxarna med bara händerna

Fortsätn från föregående sida.

Gustaf Vasa lät därför 1529 påföra en skatt om ett öre per laxtunna för all lax som fångades vid Nämforsen. Bönderna tvingades arrendera laxfisket och arrendesummor ökades på med åren innan forsen drogs till Kronan år 1572.

John Grahnlund beskriver i Nordiska museet och Skansens årsbok 1950 tillgången på lax i Lidsforsen som *”en olympiad av silverglänsande laxar, vilande i gropar eller liggande i träning för jättehoop”*.

I samma bok berättas det om hur kyrkoherden i Näsåker Viktor Bernhard Frisendahl (1846-1907) – som enligt Paul Lundin var både stark och uppfinningsrik – i slutet på 1800-talet lät spränga fåran i Laxbäcken för att öka på prästgårdens sommarfiske.

I älvmynningen fastnade laxarna i grindar och kar.

Olika fångstredskap

Över tid har allehanda fångstredskap använts för att fånga in laxarna i fällor eller få fast dem på vassa spjut och krokar i grindar i bäckmynnningar och i sprängda fåror.

Omfattande anordningar med stenkistor och pålningar har kombinerats med tinor, kar, strytor (omvänd tina), linor, håvar med bågar av enrötter, hässjetroar med snaror av vajrar, ljuster, nät, och moderna kastspön med hemsnidade koppardrag. Redskapen var både tekniska och uppfinningsrika.

Ibland var tillgången på lekande lax som kivades i grynnorna och de kokande forsarna så stor att de allra skickligaste fiskarpojarna kunde plocka laxarna direkt ur forsen med bara händerna.

Tunga bjässar som kunde väga 15-20 kilo. Tala om nakenfiske!

Den intresserade kan i antikvariat (kolla nätet!) hitta Lennart Nyåkers lilla bok Fiskehistorier från Nämforsen... Berättelser om hur det verkligen gick till (Forsbergs Förlag) som innehåller många dråpliga och dramatiska händelser vid Nämforsen.

För många hushåll i Näsåkerstrakten var laxfisket – tjuvat eller med tillstånd –

ett viktigt tillskott i ekonomin och den egna mathållningen. Lax i tid och otid, på ”korsan och tvärsan” var betydelsefull husmanskost. Konserverad inkokt lax en vanlig variant.

De mest företagsamma fiskargubbarna ”exporterade” under 1960-talet en del lax med buss som såldes till Ådalens lantmän och hotell i Sollefteå.

Många drunknade

Bland dem som fiskade fanns anläggningsarbetare och helt vanliga bybor, ofta unga pojkar, klädda i badbyxor och gummistövlar.

Men även landsfiskalens uniformsklädda personal hörde till dem som avslöjades att själva tjuvfiska lax.

Och även om näsåkersborna hörde till de skickligaste i tjuvfiskandets ädla sport var det ett riskfyllt jobb att landa laxarna.

I mörker och regn. På hala stenhälar, i rangliga båtar och på bryggor och spångar, i envis kamp med flottningvirke på driv, sjunktimmer, surstockar och lintrassel.

Flera sorgliga drunkningar har genom tiderna inträffat och de allvarliga tillbudena har varit desto flera.

”Själv hade jag aldrig tid att fiska, men jag minns att ungdomarna ofta var i slagsmål om laxen nere vid forsen.”

Om rättigheterna att fiska lax har det varit ständiga bråk. Långt bak i tiden var det kyrkans mäktiga män som ansåg sig – skattefritt – äga rätten till fisket. Senare var det markägare längs stränderna som hävdade fiskerätten. Kronan/staten likaså.

Det finns åtskilliga berättelser och skrönor om bråken kring laxfisket.

– Själv hade jag aldrig tid att fiska, men jag minns att ungdomarna ofta var i slagsmål om laxen nere vid forsen, berättaren den erfarne vattenrallaren Martin Edberg, 94, i Näsåker.

Text Torsten Blomquist

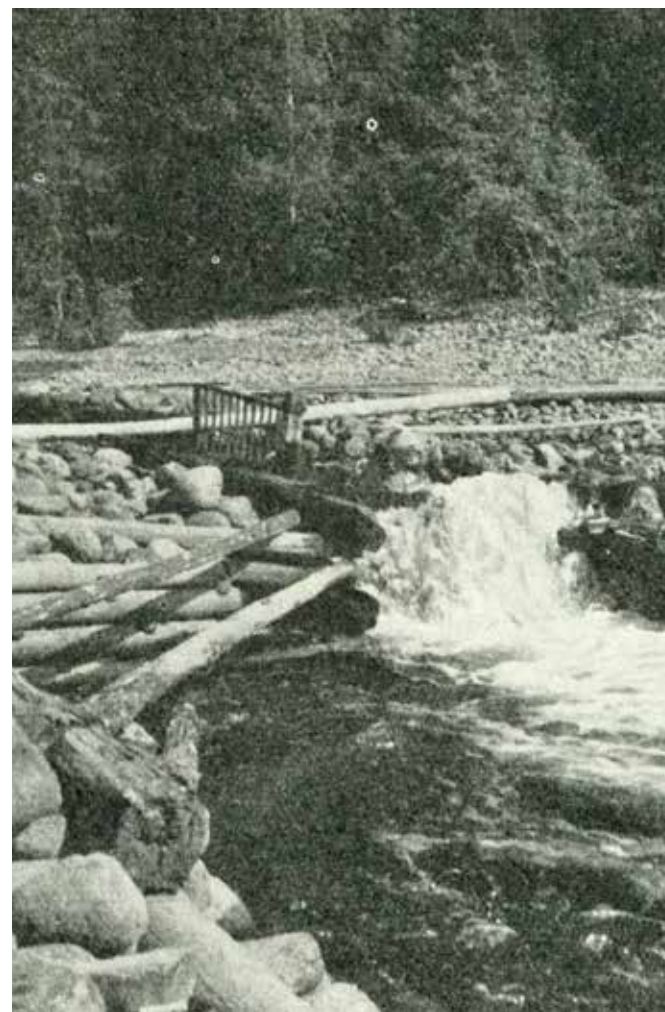
Den mellersta anläggningen i Laxbäcken med de båda laxkaren, sedda bakifrån. Ingångarna vetter framåt. Anläggningen med stenkistor tvärs över bäckfåran gör att vattnet har väg endast genom laxkaren och därför verkar uppdämt i förgrunden. Foto Ingall Granlund 1949. Ur boken Något om laxfisket i Lidsforsen, John Granlund.

Laxkaren i Laxbäcken från nordväst. Foto Ingall Granlund 1948. Ur boken Något om laxfisket i Lidsforsen, John Granlund.

Den sydligaste tinan i Laxbäcken sedd från nordnordväst. Foto Ingall Granlund 1948. Ur boken Något om laxfisket i Lidsforsen, John Granlund.

Stoppgrinden nedtill i Laxbäcken, sedd från söder. Foto Ingall Granlund 1948. Ur boken Något om laxfisket i Lidsforsen, John Granlund.

Den sista storlaxen togs av Harald Lidgren och J.F. Sjöden. Vid Brådon, Nämforsen, 1945. Vikt 18,5 kg. Foto: Ådals-Lidens hembygdsförenings bildarkiv.

Utredningens förslag innebär att ett så kallat omlöp – en ny 400 meter lång vattenväg vid sidan om älvsåran – dras från kraftverkets södra sida och ansluter till den nuvarande kanalen i stadsparken och vidare ut i älven. Den nya vattenvägen blir ett nytt reproduktionsområde för laxar och laxöringar som gör det möjligt för dessa arter, men även en del mindre svagsimmande fiskar, att ta sig förbi de stängda dammluckorna för att sen ta sig vidare upp längs älven och förhoppningsvis ända till Nämforsen. Illustration Mattias Grönlund.

Laxfisket på väg tillbaka?

Hoppet om att åter kunna fiska lax i Nämforsen är inte ute.

Byabladet har tagit del av en pinfärsk fördjupad utredning som öppnar nya vägar för lekvandrande laxar att ta sig förbi Sollefteå kraftverk och på sikt hela vägen upp till Nämforsen.

Tanken är att anlägga en ny förstärkt kanal – ett så kallat omlöp – vid sidan om kraftverket genom stadsparken i Sollefteå och ut i Ångermanälven.

Organisationen Älvräddarna har i många år kämpat och drivit på för att hitta nya vattenvägar för lekvandrande laxar förbi kraftverken i bland annat Ångermanälven.

Generalsekreterare är Christer Borg med förflutet i Näsåker och Moflo:

– Den här utredningen, gjord av Vilhelmina Model Forest, är ett första steg mot att få fria vandringsvägar hela vägen upp till och förbi Nämforsen.

– Men processen är trög, inte minst beroende på lagstiftning. Och inblandade parter, t ex Vattenfall. Fortum och Statkraft har hittills inte visat så stor vilja att vara med och lösa problemet.

– Vi ger inte upp utan fortsätter att driva på. Om några år kanske Näsåkersborna kan fiska lax vid Laxön igen, säger Christer Borg, Älvräddarna.

– Det går allmänt långsamt med miljöanpassningen av vattenkraften nu, just nu är det mest populistiskt att enbart prata om mer elproduktion...

– Men det finns bra och genomförbara förslag på fiskvägar hela vägen upp och förbi Nämforsen.

– Fortfarande gäller att lagstiftningen för vattenkraft behöver göras om, kanske en

direkt gällande förordning från EU om fiskväg eller ”riv ut” skulle göra susen, säger Christer Borg.

Med det menar Christer Borg att kravet på miljöanpassning, t ex med fiskvägar, ska vara utan undantag och enda alternativet. Genom lagstiftning skulle det vara möjligt att avveckla dammar där ägarna inte vill göra miljöanpassningar.

Den nya kanalen genom Stadsparken skulle med hoppande laxar och möjlighet till forsränning och kanotpaddling kunna bli ytterligare en turistattraktion i Sollefteå.

Omlöpet, laxkanalen, beräknas kosta 27 miljoner kronor.

Återstår vad Sollefteå kommun som tillsammans med WWF finansierat utredningen tycker.

– Innan kommunen fått utredningen presenterad för sig kan jag inte uttala mig, säger kommunalrådet Johan Andersson (C) till Byabladet.

Text Torsten Blomquist

Morgondagens laxfiskare? Här på en bild fångad vid Bastuvallen. Tjuvfiske är en brottslig handling som kan straffas med böter eller i värsta fall med fängelse i högst ett år. Dagens husbehovsfiske i Ångermanälven och runt Nämforsen är fritt och hanteras av Näsåkers Fiskevårdsområde. – I älven finns goda matfiskar, gädda, abborre, harr och sik, meddelar sekreteraren Hampus Sjödin. Foto Beatrice Lidström.

Inkokt lax till midsommar – på enklaste vis

Förr var det vanligt att inkokt lax konserverades för att ätas längre fram. I dag föreslår jag att du gör en klassisk inkokt lax till midsommarlunchen enligt det här enkla receptet.

Torsten Blomquist

Du behöver:
8-9 hg laxfilé med skinn

Lag:
1 liter vatten
1/2 dl ättika 24%
1 1/2 msk salt
2 1/2 msk socker
2-3 lagerblad
1 knippe dillstjälkar
1 rödlök i skivor
1 skivad salladslök/vårlök eller en liten purjolök
Ev några kryddnejlikor

Gör så här:
Skär laxen i portionsbitar och lägg dem i en ugnsfast form.
Koka upp inkokningslagen till laxen med lök och kryddor.
Häll den varma lagen över laxen så den täcker fisken. Täck sen formen med plastfolie (gärna två lager).
Låt formen stå bredvid spisen i ca en halv timme och ställ den sedan att svalna i kylan i minst en timme innan servering.
Servera gärna med t ex picklad rödlök och/eller dillkräm med en klick rom, superenkla garnityr.

Picklad rödlök
2 rödlökar
Lag:
1dl ättikssprit 12%
2 dl strösocker
3 dl vatten

Skala och dela rödlökarna på mitten. Skär ev bort kärnan i mitten. Skiva lökarna. Koka en lag och håll ovanpå löken. Låt kallna och stå i kyl minst en timme. Tips: gör lite extra laxlag, sila bort grönsakerna och använd till rödlöken.

Dillkräm
1 dl majonnäs
1 dl creme fraiche
1 ½ dl finhackad dill
flingsalt
nymald svartpeppar
Blanda ihop ingredienserna till önskad konsistens.

Musik och ansuppväsning av Sollefteå folkdansgille och Öbacka-ringen från Härnösand. Foto Sven Åke Olsson.

Kommunalrådet Johan Andersson höll Nationaldagstal och Hembygdsföreningens ordförande Anna Maria Andersson hälsade alla besökarna välkomna. Foto Anders Hallin.

Elisabeth Humlesjö, Byalaget Näsåker, delade ut utmärkelsen årets Näsåkersbo till Lo Högberg. Foto Anders Hallin.

Det var festligt och trivsamt vid Hembygdsgården trots den gråa himlen. Foto Lars Abrahamsson.

"Lo Högberg har satt Näsåker på kartan genom mångårigt, hängivet och uthålligt arbete med Kvinnominne och Gudinnemuseet" löd motiveringen. Foto Elisabeth Humlesjö.

Nationaldagsfirande på Hembygdsgården

Den 6 juni hälsade Hembygdsföreningens ordförande Anna Maria Andersson ett drygt 100-tal besökare välkomna till årets firande i ett kylslaget väder, ca 10 grader och molnigt.

Kommunalrådet Johan Andersson höll Nationaldagstalet och citerade bland annat Nicke Sjödin på mål, vilket uppskattades.

Elisabeth Humlesjö, Byalaget Näsåker, delade ut utmärkelsen årets Näsåkersbo till Lo Högberg och beskrev Högbergs insatser med Kvinnominnemuseet i målade bilder. Lo Högberg fick ett

diplom och ett konstverk av byns konstnär Elna Melin samt blommor.

Lo Högberg tackade för utmärkelsen och passade på att tacka alla som medverkat till att bygga upp Kvinnominnemuseet till vad det är idag.

Anna Maria och Johan skulle dela ut medborgarskap till två personer, men ingen kunde tyvärr närvara.

Därefter vidtog musik och dansuppväsning av Sollefteå folkdansgille och Öbacka-ringen från Härnösand. De dansade ett antal folkdanser och på slutet

presenterade Sture Persson vilka folkdräkter deltagarna hade på sig och var de kom ifrån.

Anna Maria avslutade med att unisont med oss andra sjunga Nationalsången.

Hembygdsföreningen bjöd sedan på fika. Lions började köra tåget för framförallt alla närvarande barn. De som var hungriga kunde luncha på Gaos thaimatservering.

Vi hade i alla fall tur med vädret för när firandet var slut började regndropparna falla.

Anders Hallin

Labyrinten klippt i gräs på gräsmattan utanför Urhuset i Näsåker, där både Urkult har sitt kontor och Kvinnominne sin Gudinneutställning Efter 1000 år av Tystnad. Foto Börje Fredriksson.

Ett stort tack

Jag vill tacka alla som nominerat mig till årets Näsåkersbo. Det är en ära för mig och för vår förening Nämforsens Kvinnominne.

I mitt spontana tacktal på Hembygdsgården sade jag fel tid om när vi under Sundsvalls museums ledning och med EU-pengar invigde Gudinneutställningen här i Näsåker. Mitt barnbarn uppmärksammade mig på att jag i talet sade att detta skedde 2017 vilket är helt fel! 29 april 2007 invigdes denna utställning här! Så fort tiden går och så lätt det är att i tiden gå vilse! Utställningen heter Efter 1000 år av Tystnad och vad är väl 10 år i det perspektivet!

Att i år bli utsedd till årets Näsåkersbo känns extra gott då vi i år startar samarbete med Hola folkhögskola i och med sommarkursen vecka 26.

Att tålamod lönar sig känns extra gott i år.

Hjärtligt välkomna att besöka Gudinnemuseet, bara ring och boka tid. 1000-tack från mig och Nämforsens Kvinnominne, samt ett extra TACK till alla medlemmar och alla gåvor som ger oss möjlighet att vårda och visa vår fina historiska Gudinneutställning. Allt gott från oss alla till er alla.

Lo Högberg

Jag vill tacka Lo Högberg för allt arbete hon utfört i drygt 16 år för Kvinnominne Museets räkning.

Hon har lagt ner hela sin själ i att vårda och sprida denna kvinnokunskap. Vill även tacka Lo för att hon i alla år skött vår fina labyrint utanför Urhuset.

Vi har förmånen att ha ett historiskt Kvinnominne Museum här i Näsåker. Inte bara historisk utan troligen världsunikt efter vad många besökare från andra länder har berättat.

I år startar för första gången tillsammans med Hola folkhögskola och Kvinnominne en sommarvecka med Gudinneutställningen som bas. Detta har varit Los dröm i så många år. Det planeras redan nu en ettårig kurs i ämnet.

Lo är väl värd att bli årets Näsåkersbo.

Om ni inte redan sett Gudinneutställningen i Urhuset så passa på att se den. Den är helt klart värd ett besök.

Nina Pudja

Kilåmons plantskola i Näsåker
önskar en trevlig sommar

SVENSKA
SKOGSPLANTOR

Ett kämpafyllt gäng träffade världsmästaren Pernilla Johansson, fr v: Tobias Vaudroz, Hugo Laine, Natalie Laine, Melvin Lindström, Tor Bengtsson, Nila Påve Blomquist, Elias Keskikangas, Pernilla Johansson (tränare) Abbie Njie (framför tränaren), Vilja Bodén Warik, Sam Bentsen Kronlid, Nike Bentsen Kronlid, Iris Åkerlund (rosa tröja och kortbyxor), Eileen Kramer (bakom Iris), Elena Kramer.

Pernilla Johansson, 48 år, har bla följande på sin meritlista:
3 VM guld i Kick & Thaiboxning. 2 EM guld i Taekwon-do. 2 VM- brons Taekwondo. 8 SM guld Taekwon-do. 2 SM guld Thaiboxning. 1 SM guld kickboxning. 2 Nm guld Taekwondo. 1 EM silver taekwondo. Deltog i TV-prgrammet "Mästarnas mästare" 2020.

Fighten går vidare i världsmästarbyn

Vuxengruppen fick också ett härligt träningspass. Fr v Erika Bentsen, Stina Nyman, Leya Nyman, Jon Kronlid, tränaren Pernilla Johansson, Johannes Frisk, Robin Holmström, Eric Torestad och Oskar Brun.

Under våren hade Figtclub Näsåker ett celebret besök genom Pernilla Johansson, Stockholm, flerfaldig världsmästare i thaiboxning, kickboxning och Tae Kwon Do.

Hon höll två väl mottagna träningspass för både barn och vuxna.

Det senaste besöket i byn av en kampsportsvärldsmästare inom var sannolikt när Ingemar "Ingo" Johansson (världsmästare i tungviktsboxning 1959) besökte Lissvallen 1960.

Pernilla visades först runt i byn, givetvis inklusive de obligatoriska sevärdheterna som festplatsen och Pelle Molins stuga, och därefter gick alla till gymnastiksalen där den första gruppen på femton förväntansfulla barn väntade.

Pernilla fokuserade på thaiboxning och finslipade deltagarnas spark- och block-

Ada Häggkvist Aarvåg och Robin Holmström sparrar gärna mot varandra.

teknik. Närmare två timmar för de vuxna och något kortare pass för de yngre. Många värdefulla tips delades med både deltagare och ordinarie tränare.

– Tack Pernilla för den fantastiska möjlighet vi fick och välkommen tillbaka,

I samband med Ingemar Johanssons uppvisningsturné på Lissvallen 1960 vann Algot Frisendahl ett par signerade boxningshandskar. Handskarna förvaras nu av familjen Örjan Sjödin (barnbarn) i Norrmoflo.

både som tränare och gäst i byn, hälsade Niklas Blomquist, klubbens ordförande.

– Vi planerar också för ett spännande sommarlovsprogram för de yngre. Håll utkik för mera info på hemsidan www.fightclubnasaker.se, säger Niklas Blomquist. I slutet av juli är vi för andra gången med och arrangerar Fäbolloppet (upplaga sju) och där uppmanar vi verkligen alla att delta genom att springa eller lufsa!

– Till hösten kommer fler spännande gästtränare och fortsatt utveckling av klubben. Kom gärna till medlemsmötet – med tankar om hur vi kan utveckla klubben.

Nya antagningar till klubben öppnas under de första veckorna av höstterminen, och vi fyller på med deltagare så långt utrustningen räcker.

Barn och ungdom tränar i gymnastiksalen i Näsåkers skola på torsdagar kl 18-19, de vuxna tar vid kl 19.15-20. Vuxna har även fri träning på söndagar.

– Tack till alla deltagare, föräldrar, tränare, gästtränare, alla som stöttat oss ekonomiskt och på andra sätt gör det möjligt för oss att fortsätta bedriva träning för hela Näsåker. Vår filosofi är att alla ska ha möjlighet att träna oavsett till exempel ekonomiska förutsättningar. Det är viktigt att så många som möjligt, och framför allt barn, kommer i rörelse, säger Niklas Blomquist.

Fightclub Näsåker

Fäbolloppet har genom åren lockat hundratals deltagare. Foto Christer Borg.

Boka 29 juli

Dags för Fäbolloppet årgång sju. Boka in lördagen den 29 juli för det numera traditionsrika terrängloppet mellan Kägelvallen i Åsmon och Moflobodarna.

– Nio kilometer utmanande men ändå hanterbar terräng på fina stigar, ulovas av initiativtagaren Anton Sjödin som genom Moflo Byförening och Näsåkers Fight Club arrangerar.

I fjol deltog ett femtiotal löpare. Nu när pandemin lagt sig helt förväntas flera delta.

Loppet passar alla, barn som äldre, motionärer och elit, springande och gående.

Vid målet väntar förfriskningar. Överskottet går till Fightclub Näsåkers verksamhet.

Text Torsten Blomquist

Tävla, gå eller lufsa i Fäbolloppet 29 juli. Foto: Jan Röhländer.

Fäbolloppet 2023

”Jag ska avslöja en hemlighet från Näsåker”

Axel Gordh Humlesjö, en av årets sommarpratare.
Foto Mattias Ahlm / Sveriges Radio

Axel Gordh Humlesjö, bördig från Näsåker, är en prisbelönt och uppmärksammas så kallad grävande journalist med flera stora avslöjanden i bland annat SVT:s Uppdrag Granskning.

Den 26 juni är han värd för Sommar i P1.

Den 37-åriga TV-profilen berättar att Uppdrag granskning handlar om att avslöja hemligheter om andra, men att det är betydligt svårare att berätta hemligheter om sig själv.

– Men det ska jag göra i sommarprogrammet. Jag ska ta fram en hemlighet jag burit på väldigt länge, säger han till SVT.

Han kommer inte att väja för att bli personlig.

– Det kommer att handla mycket om min uppväxt i Näsåker

och jag ska avslöja en hemlighet. Det som hände mig är preskriberat. Men jag vill ändå anmäla ett brott. Jag ska prata om pedofiler, hockey och förbannelsen att vara kille, säger Axel Gordh Humlesjö till SVT.

Text Torsten Blomquist

Fakta programmet Sommar:

Sommarprogrammet startades redan 1959 av Tage Danielsson, som då var underhållningschef på radion. Flest program har journalisten och kåsören Torsten Ehrenmark gjort, 50 program.

I år är det 58 värdar. Sommarpratet i P1 inleds med förre centerledaren Annie Lööf den 24 juni och avslutas med Finlands president Sauli Niinistö den 20 augusti.

Byaloppisen – cirkulär folkfest 26 gånger om

Byaloppisen i Näsåker (lördagen den 3 juni) blev en riktig succé.

Det såldes allt från tavlor, böcker, verktyg, husgeråd till kläder, prydnadssaker och leksaker på 26 olika adresser, alla inritade på en karta som hämtades på Markusgården.

Vädret var nådigt mot deltagare och besökare, lite regn på morgonen, uppehåll lagom till starten klockan 10.

På Ingelas Café, som hade extra öppet den här lördagen, hade personalen fullt upp med att hinna göra mackor och serva med fika till köpsugna loppisbesökare.

Arrangörerna Malin Selin och Anna Nilsson var mycket nöjda med dagen och vill, genom Byabladet, tacka alla deltagare och besökare.

Många letade fynd inne på Markusgården.

Marie Lundin passade på att få något till livs innan nästa besökare kom.

Fälgar, skoställ, lampor, gräsklippare – det fanns något för alla.

Vad ska du göra i sommar?

Saga Hansson, Näsåker

– I sommar ska vi ha 360-års kalas för släkten på Krångegården i Sörmofo, det ska bli roligt!

Lars-Olov Eriksson, Näsåker

– Vi har inget speciellt inplanerat i sommar men en och annan tur med husbilen kommer det att bli.

Ludwig Molén, Näsåker

– Vi kommer att ägna sommaren åt att vara uppe i Ottsjö, blir nog mycket fiske.

Marianne Persson, Lidgatu

– Vi kommer att tillbringa stor del av sommaren med vår husvagn på campingen i Omsjö. Så lugnt och fridfullt där.

Bengt-Ove Moberg, Näsåker

– Jag ska ansvara för campingen i Omsjö i sommar som vanligt.

Omsjö Camping

– Näsåker –

- Självhushållsstugor, 4-6 bäddar
- Husvagns- och tältplatser
- Bangolf
- Fin badplats
- Bra fiskemöjligheter

Vi har Swish! Gratis wifi!

Kom och fira midsommar med oss!
Midsommarafton dans till Sven-Rogers, 21-01

Bokningar & info 0622-500 17

Öppet mellan 1 juni – 31 augusti

Tävla, gå eller lufsa i Fäboloppet

Lördag 29 juli 10.00 från Åsmon till Moflobodarna

Ett utmanande skogslopp på ca 9 km med 200 m stigning!

Anmälningsavgiften är 150 kr - fram till 21/7, därefter kostar efteranmälan 300 kr. OBS: Ange namn på samtliga deltagare både i anmälan och på inbetalningen samt i vilken grupp hen ska delta i. Gratis för barn i barnklassen.

Anmälan görs per e-post till info@fightclubnasaker.se, alternativt till klubbens messenger, och betalning swishas till Fightclub Näsåker på 123 171 22 23.

Information om loppet och presskontakt är Anton Sjödin, 070-301 05 16.

Mer info under evenemang "Fäboloppet 2023"

Arr: Moflo byförening och Fightclub Näsåker
Överskottet går till Fightclub Näsåkers verksamhet.

Sanningar och sägner i Ådalsliden Stormän, fattigfolk och särlingar

Säljs på Macken

100:-

Paul Lundins Minnesfond

Åsmon 111 – HUNDraelvan.

Åsa, Duga och Mixa. Foto Emma Ruthberg.

Tusen tass från HUNDraelvan

Nu i juni är det 30 år sedan jag flyttade hit.

På den tiden bevakade jag min närmiljö för Nya Norrland och tillbringade under de första 10 åren åtskilliga timmar i fordon på väg till eller från olika spelningar. (För att citera trumslagaren Anders "Lasen" Engstrand: "Mycket åka – lite spela – inga pengar." Men roligt har det varit!)

Numera är det sonen som sköter det mesta musicerandet medan jag själv ägnat mina krafter åt hundliv. Men förändringarnas vindar blåser även över metropolen Åsmon och det är dags för nästa steg på livets stig. Jag (och juckarna) blir kvar i byn men kommer att dra ner på verksamheten.

Nuförtiden består den fyrbenta familjen av ett gäng småpudlar men den som en gång i tiden gjorde att Kursgården HUNDraelvan startade var rottweilern Nova.

HUNDraelvan, Åsmon 111, är en förverkligad dröm om att kunna bidra till hundlivet i Norrland. Visionerna var många och på den tiden fanns sambon Göran Ericson vid min sida. Vi ville ha ett hundhus med kurser i allt från Agility till Överlevnad. Kunna arrangera kennelträffar, kamphundsläger, utställningshelger och problemhundsutredningar. Erbjudna övernattnin, inhägnad träningsplan och ta hit landets bästa instruktörer.

Mest av allt, fungera som ett positivt ljus där modern evidensbaserad hundträning erbjuds till alla. Även den som har en stökig hund av okänd härkomst - eller den som själv känner sig osäker ska vara välkommen hit. Och självklart skulle det vara tillgängligt med rullstol. Och, ja, vi lyckades med våra föresatser!

Mot alla odds blev det faktiskt en kursgård "mitt i ingenstans" och lilla Åsmon hamnade på kartan i ett nytt sammanhang. Ett antal nya hundsporter har haft Norrlandspremiär (i vissa fall Sverigepremiär!) på bygget. Tusentals hundägare har gästat oss och väldigt många har återkommit, en del flera gånger varje år sedan 2004. (Tack, underbara vänner!)

Klickerträning används numera av många sorts hundtränare, cirkuskonster och nosarbete är inte längre förbehållet de mest hängivna. Ett gäng assistanshundar, ID-hundekipage, tävlingshundar och flera kullar instruktörer har utbildats här.

Huset, HUNDraelvan, har under sin snart 100-åriga historia varit i Hundens tjänst under nästan 20 år. Det känns stort och fantastiskt att ha fått vara med i så många hundar och människors liv!

Men nu, gott folk & sköna juckar, nu närmar sig den tidpunkt då det är dags att påbörja en avslutning. Jag har hunnit

passera 60-strecket och även om jag gärna "går på omöjlighetsväxeln" kan det ändå vara tid att låta livet utvecklas i en lite annan riktning. På samma sätt som jag lämnat tillvaron som turnerande musiker bakom mig börjar det bli läge att avsluta hundhusföreståndar-perioden.

Utförsäljning

Rent konkret så blir verksamheten från nästa år begränsad till kvällskurser under den varmare årstiden och nu i sommar kommer jag att ha en prylutförsäljning, alltifrån husgeråd och möbler till antikviteter och hundtillbehör. HUNDraelvan har ju hela tiden varit ett "hundkulturhus" där jag samlat på mig mängder av rolig kurios. (Ring så öppnar jag! 070-625 95 67).

Det underbara husets långa historia hoppas jag kunna dela med mig av i något framtida nummer av Byabladet.

Vem som kommer att bo där då vet jag inte i skrivande stund men jag kommer att behålla det en bit in i september för att hinna med att göra ett fint avslut på denna viktiga era i mitt liv. Det har varit fantastiskt!

Åsa Tova Bergh, Åsmon

Nu finns en nymålad omklädningshytt som väntar på badsugna. Foto Beatrice Lidström.

Fixardag med Brandmannaklubben

Näsåkers Brandmannaklubb har varje vår en dag när vi löser saker som behöver åtgärdas – en fixardag helt enkelt.

I år satsade vi lite extra på badplatsen nere vid älven. Omklädningshytten är nu nymålad utvändigt.

Nytt för i år är att vi kommer att sätta ut en flytbrygga. Den finns idag på Bastuvallen och Brandmannaklubben kommer se till att den förflyttas till badplatsen.

Vi tackar Själanders Åkeri AB som sponsrar oss med buntkätting för att kunna förankra bryggan.

För att Räddningstjänsten ska kunna sätta sin båt och för att skapa trivsammare badmiljö för våra gäster så parkeras alla bilar på parkeringsplatsen innan bron över Per Hans viken.

Annelie Olsson,
Näsåkers Brandmannaklubb

Per Hans viken, eller Per Hansch vika som näsåkerborna säger, är ett mysigt bad i Ångermanälven nedanför festplatsen och hembygdsgården i Näsåker. Ditt kommer man genom att köra ca 500 m på en liten grusväg, som börjar vid norra brofästet, ovan kraftverket. Foto Marie Lundin.

Foto Ellinor Eriksson Hedman.

Sommar med Ådals-Lidens hembygdsförening

Midsommar

Midsommarafton
Traditionsenligt firande vid Hembygdsgården. Vi klär stängen kl. 11:00, ringdansen kl. 13:00. Sollefteå Folkdansgille dansar. Lionståget avgår för stora och små.

Midsommardagen
Föreningen deltar i hembygdsdräkter vid gudstjänsten vid gamla kyrkoplatsten.

Öppettider 24 juni - 6 augusti

Hembygdsgården öppen tisdagar, torsdagar och söndagar kl. 12:00-15:00. **Pelle Molins stuga** öppnas vid förfrågan hela sommaren.

Någon gång till hösten kommer Gamla skolan att invigas, se senare annonsering. För aktuell information se vår hemsida: hembygd.se/adals-lidens-hembygdsgforening

Krattning/Städning av Festplatsen

Söndag den 18 juni kl. 10:00
Föreningen bjuder på något att dricka!

Föreläsning – Gratis!

Söndag den 2 juli, kl. 18:00
"Glesbygdsberättelser" med Sara-Kajsa Vilgotsdotter i Danspaviljongen på Festplatsen. Fika finns till försäljning.

Familjedag – Gratis!

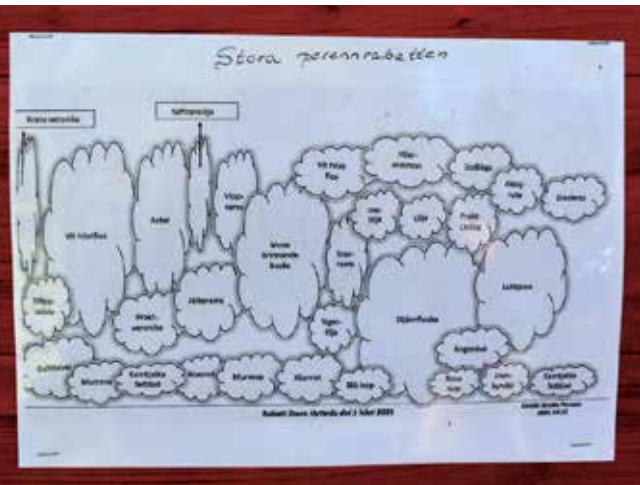
Tisdag den 4 juli
För alla mellan 3 och 99 år med Josefina Asker Beck på Hembygdsgården.
10:00 -12:00: Allmogegympa för hela familjen.
14:00: Föreläsningen "Å geta å jal" – interaktiv berättelse om livet på fåboden.

Ådals-Lidens hembygdsgforening

Vid Rättviks gammelgård fick gruppen se exempel på en gammeldags köksträdgård.

Karta över växter som finns i rabatterna från 1800-talet vid Stora Hyttlös i Sundborn.

Eivor och Per Mases bjöd även hela gruppen på åtta personer på kost och logi i sitt hem i Vikarbyn.

Trädgårdsresa gav inspiration till hembygdsgårdens odlingar

Under Kristi Himmelfärds-helgen for Ådals-Lidens unga trädgårdsförening Blomskottet till Dalarna för att få tips på hur man kan jobba vidare med odlingarna kring hembygdsgården.

– Det har varit fantastiska dagar, vi har fått så mycket inspiration, berättar Britt-Inger Lidström.

De nya rabatterna vid hembygdsgården kan man läsa om i Byabladets höstnummer 2022. I år ska de fyllas på med fler gammeldags perenner.

Gammeldags köksträdgård

– Men vi har också en idé om att skapa en liten köksträdgård med grönsaker som var vanliga här förr i tiden, berättar Eivor Mases, som hade lagt upp studieresan.

Gruppen fick till exempel se två olika köksträdgårdar med gamla växter, den ena, en större återskapad 1700-talsträdgård vid Linnés bröllopsstuga några kilometer utanför Falun. Här odlas i huvudsak medicinalväxter men även bärbuskar och fruktträd.

Vid Rättviks gammelgård besöktes en lite blygsammare odling som anlagts av två trägna entusiaster. De har skapat en liten inhägnad yta med några riktigt gamla sorter med anknytning till bygden.

– Själva storleken på den här köksträdgården, känns mer lagom för oss, tyckte Marianne Eriksson.

Men det är ännu oklart exakt var en sådan liten köksträdgård skulle kunna anläggas.

– Det kan ju hända att den skulle kunna

ligga i anslutning till det lilla skolmuseet istället för vid hembygdsgården, säger Mia Andersson, ordförande i hembygdsföreningen.

Växande intresse

Över hela landet finns ett växande engagemang för bevarande av ”gamla” växter. Flera hembygdsgårdar anlägger små odlingar medan större visningsgårdar restaurerar sina gamla. Inte minst i Dalarna.

Utöver köksträdgårdar besökte gruppen några större visningsträdgårdar som Stora Hyttlös och Staviks bergsmansgårdar som även har stora blomsterodlingar och fruktträd. Vid Stabergs barockträdgård finns till exempel en stor äppelodling med några av Sveriges äldst bevarade äppelsorter.

Som sista anhalt fick deltagarna möjlighet att shoppa loss hos underbara Levins handelsträdgård utanför Rättvik. Med över hundra år på nacken är Levins så mycket mer än en vanlig handelsträdgård.

Bjöd på kost och logi

Att studieresan gick till Dalarna berodde på att Eivor Mases bor här och är väl bekant med vad som finns att se och upptäcka.

– Och så var det ju enkelt med login eftersom alla kunde bo hemma hos oss, säger hon.

Eivor är född och uppväxt i Näsåker, men bor sedan länge i Vikarbyn utanför

Rättvik. Fast somrarna tillbringar hon och maken mestadels i fritidshuset i Omsjö. Sedan hon blev pensionär har hon börjat engagera sig i Ådals-Lidens hembygdsgrupp, såväl inomhus som exteriört.

– Det är roligt att vi är flera som vill jobba med planteringarna, säger hon.

Eivor tillägger att om någon i byn har några gammeldags plantor man vill skänka till rabatterna, kan man kontakta henne eller Mia Andersson.

– Och om man vill gå med i vår lilla trädgårdsgrupp är man självklart välkommen.

Text & foto Åsa Hedman

EXEMPEL:

Bondpion
Löjtnantshjärta
Tigerlilja
Krollilja
Brandlilja
Kungsmynta
Iris
Kejsarkrona
Bolltistel

Förslag på växter man kan skänka till hembygdsgården

Om någon råkar ha något exemplar av en gammeldags växt i sin trädgård till övers, får man gärna bidra med en liten planta till rabatterna.

**Glad musik,
grillat och dryck
under Urkultshelgen**

Se vidare anslag på byn

Välkommen!

**BRANDMUSEET
NÄSÅKER**

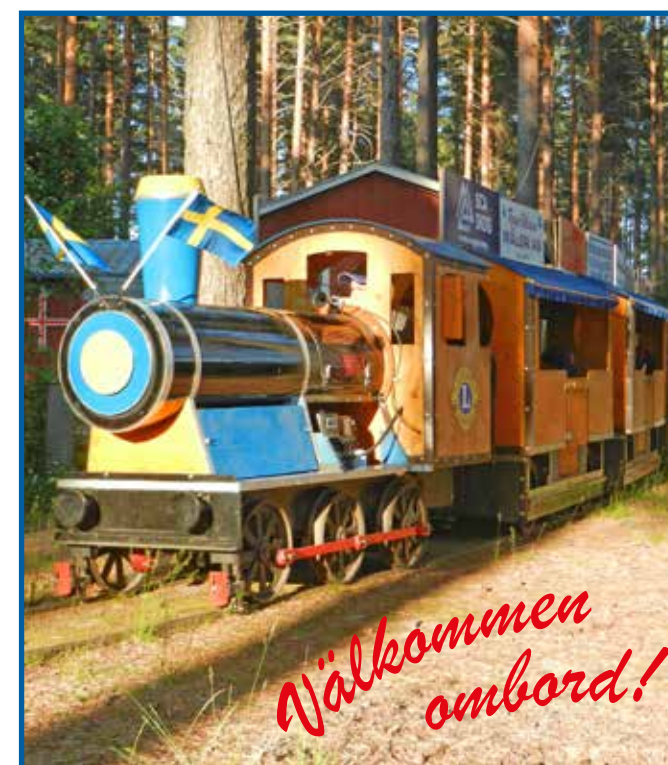
En hel cykel är en rolig cykel!

MTB, Racer, Gravel eller citybike spelar ingen roll. Jag servar de flesta typerna av cyklar

Boka din service nu!

Grundservice	399:-
Slang byte, inkl ny slang	219:-
Dämparservice från	500:-
Slang	99:-
Däck från	199:-
Kedja från	149:-
Pumpar från	269:-
Flaskhållare	159:-
Vattenflaska	75:-
Multitool från	279:-

Boka på 073-065 93 58

Välkommen ombord!

Lionstågets körschema sommaren 2023

6 juni Nationaldagen, ca kl 13
12 juni Skolavslutning, ca kl 13:30
23 juni Midsommarafton, ca kl 13:30

Urkult

3 aug 18–22
4 aug 10–12, 13–22
5 aug 10–12, 13–22

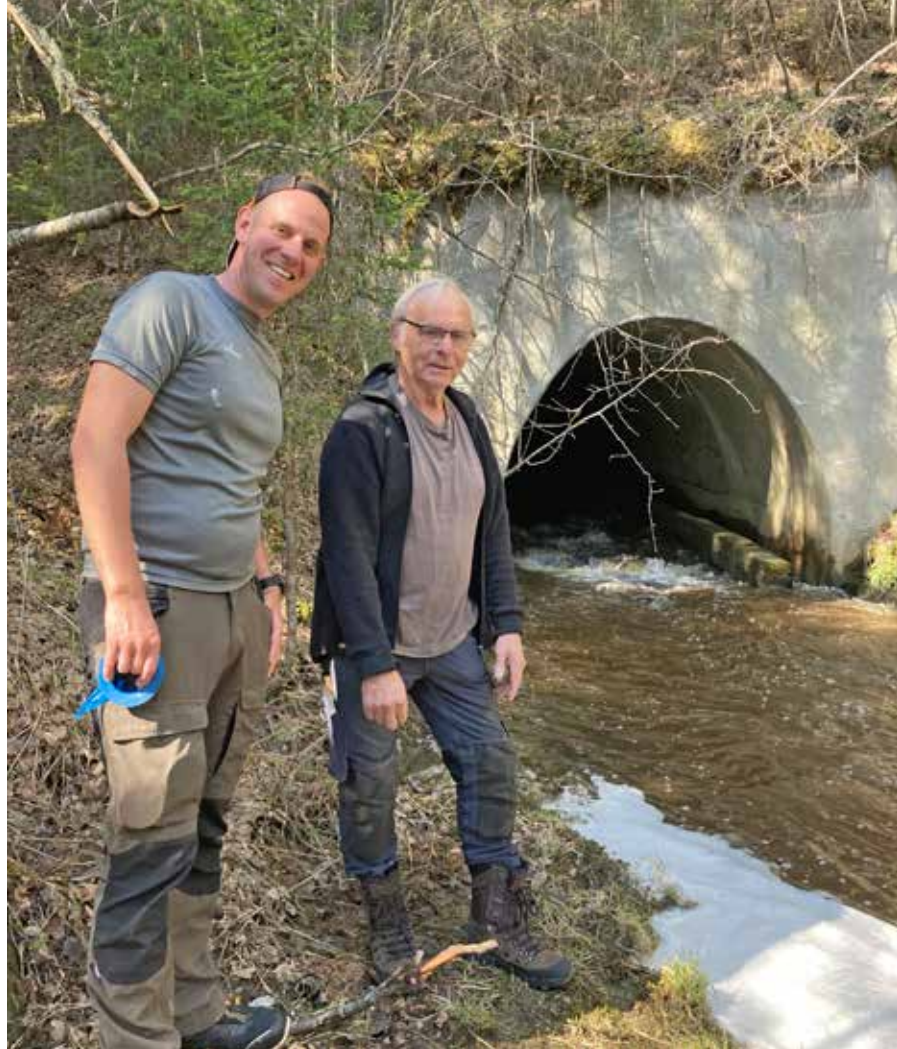
Tåget kan bokas av företag och privatpersoner under sommaren för egna turer. Välkommen med din bokning till J-P 070 534 38 18 eller Göran 070 511 67 74.

För ev ändrade körtider – se kommande affischering.

Biljettpris 40:-/person

Lions Club Näsåker

Anton Sjödin och Kent Lidström har åtagit sig att röja och skylta en stig fram till hästtunneln vid Stormonbäcken. Foto Torsten Blomquist.

Nu skyltas en stig till Hästtunneln

Nu ska den unika Hästtunneln bli mer åtkomlig för besökare.

Från Betåsenvägen upp till tunneln är det bara mellan 250 och 300 meter, men vägen dit är i dag utmanande, brant, risig och med hinder i form av sly och gamla torrfuror.

Nu ska emellertid Anton Sjödin och Kent Lidström göra sträckan och tunneln mera åtkomlig. De ska röja, snitsla och skylta en led från Betåsenvägen och upp till tunneln vid Stormonbäcken.

Birgit Lidström, denna tidnings redaktör, formger några upplysande skyltar och kommunen bidrar med en del av kostnaderna. Och plötsligt får trakten ytterligare en ny "attraktion", ett hundraårigt kulturminnesmärke.

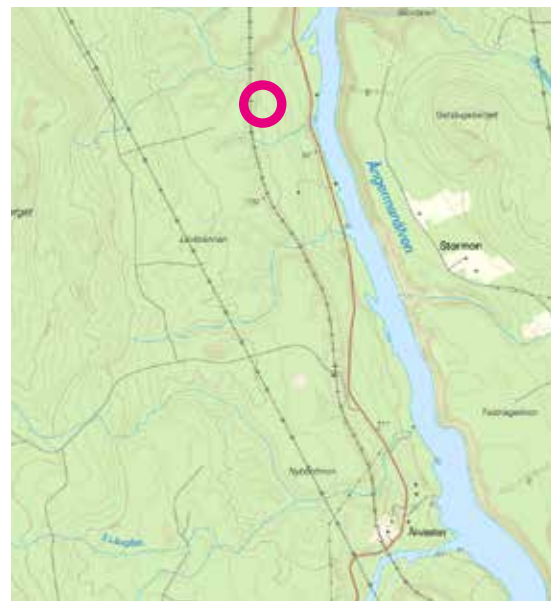
– Vi hoppas vi hinner bli klara till midssommar, säger Anton Sjödin.

Flottades på älven

Hästtunneln är gjuten i betong, 70 meter lång och 3,2 meter i takhöjd, och skapades i början på 1920-talet. Den unika tunneln möjliggjorde för Moflos skogsbönder att med hästar och slädar forsla timmer under den då nya järnvägen, Forsmo-Hotingbanan, och ner till älven där timret sen kunde flottas vidare. Tunneln byggdes under den höga järnvägsbanken, 30 meter upp, en gång i tiden Europas högsta.

Många äldre Moflobor har känt till detta märkliga byggnadsverk mitt i skogen, men för de flesta har tunneln varit gömd och glömd i den eländiga terrängen tills Kristoffer Berglund i Näsåker av en slump "återupptäckte" den för något år sedan och vi kunde berätta om fyndet i Byabladet nr 3/2022.

Text Torsten Blomquist

Inom området markerad med en röd ring ligger hästtunneln.

Anton Sjödin och Kent Lidström har påbörjat röjningen av en stig till Hästtunneln. Foto Kent Lidström.

Mitt i skogen, i eländig terräng, ligger den gamla hästtunneln. Foto Kristoffer Berglund.

Save the date!

**- Lördag 7 oktober -
Mer info kommer**

*Matglada hälsningar
från arrangörerna*

Vi trivs och äter gott tillsammans

**MATSTAFETT
Näsåker**

Månadsbladet

Är du inte den digitala typen?

Vill du få kyrkans program hemskickat per vanlig postgång?

Hör av dig till Kristina 0620-835 17.

En stilla stund, i skydd från regn eller hetta

Från den 26 juni är kyrkorna sommaröppna, vardagar klockan 09.00-15.00.

Sommarmusik

Scanna QR-kod för att hitta tid och plats för konserter och gudstjänster med extra musikinslag.

0620-835 00
SVENSKAKYRKAN.SE/SOLLEFTEA
FACEBOOK & INSTAGRAM @SVENSKAKYRKANSOLLEFTEA

Svenska kyrkan

**NÄRODLAT & EKOLOGISKT – SKÖRDEMARKNAD
UPPSTRÖMS JURTCAFÉ, FORSÅS, NÄSÅKER**

**Lördag 26 aug
Lördag 30 sept**

- 🌿 Ola i Holme
- 🌿 Gården på höjden
- 🌿 Lilla gården
- 🌿 Kattdalsbacken
- 🌿 Mari & Petter, Åsmon
- 🌿 Häxmö Lamm & Grönt
- 🌿 Victors Grönsaker
- 🌿 Uppströms Gård m fl

**11:00 - 15:00
SERVERING!**

Välkomna!

Hallå där, Johanna Wistrand, författare med bakgrund i Näsåker

Din debutroman Hitta Linnea har blivit mycket uppmärksam. Beskriv helt kort succén!

– Ja, det känns så roligt! Den hamnade på topp-tio-listan bland alla Sveriges biblioteks mest utlånade ljudbok i februari i år

och lånas fortfarande flitigt ut, sen hamnade den som följetong under våren i Tidningen Ångermanland. Jag har också fått många personliga meddelanden från folk som gillat den.

Roligaste reaktionen/kommentaren?

– En skrev att det var så skönt att det inte var några mord i den, ha ha!

Har folk i Näsåker känt igen sig i boken?

– Det har jag inte hört, förutom Leif Dahlman i Lidgatu, som ju figurerar i boken som Leif Dahlberg, och El-Janne, där lånade jag Mats Perssons hus vad gäller planritningen.

”Historierna från Näsåker räcker till tio böcker”

Men jag har hört att vissa läsare försöker komma på vilka vissa av karaktärerna i boken baseras på, men jag har ju hittat på dem, som byggmästaren Oskar. Jag har inte så himla bra koll på Ortsbefolkningen.

Har du fått några lokala uppslag till uppföljaren, nästa bok?

– Det ramlar in idéer och förslag, har ju en hel del kontakt med näsåkersbor via telefon. Historierna och folket från Näsåker skulle kunna inspirera till säkert tio böcker. Jag kommer fokusera på en samling folk runtom ett kollektiv i skogen den här gången, inflyttade från alla möjliga håll som försöker hålla sams – det ska bli spännande att se hur det utvecklas medan jag skriver på den!

Vad gör du i sommar? Näsåker?

– I sommar stannar jag i Göteborg för att jobba och skriva på uppföljaren och bada i havet. Men jag är väldigt sugen på att komma upp till vintern. Gå på julmarknaden vid hembygdsgården, hänga på Ingelass, åka spark och träffa vänner.

Intervju: Torsten Blomquist

Johanna Wistrand jobbar på en uppföljare till debutromanen Hitta Linnea med karaktärer från Näsåkerstrakten.

Välkommen till oss i sommar!

coop NÄSÅKER

Öppettider: Måndag–Fredag 9–19 • Lördag–Söndag 9–17

DHL **DB** **SCHENKER** **postnord** **SYSTEM** **apoteket** **Bussgods**

ELD NATT
EKOLOGISK MAT
KURSER
BARNTEATER
MARKNAD
POESI

FOLKFEST VID NÄMFORSEN
URKULT

SISTER NANCY
DINA ÖGON
RAMY ESSAM
TETA DIANA
CLEO & AYLA
VÍÍK
OTIM ALPHA
VALKYRIEN ALLSTARS
GANGAR
VASSVIK
BRINCADEIRA
LAS MIGAS
ALI DOĞAN GÖNÜLTAŞ
TONE OF VOICE ORCHESTRA
LAMINE CISSOKHO
SIRI KARLSSON

3 till 5 augusti
Med stöd från KULTURRÅDET
www.urkult.se

Pappa på Forsås fäbod. Foto lånad från Sollefteå bild databas.

I pappas fotspår

En kväll i början av juni medans det fortfarande var blåsigt och mygggritt (trodde vi), gjorde vi en utflykt till Forsås fäbod.

Den gamla bilden är från 1913 då min pappa Artur Lidblom var 10 år.

Alla namnen från vänster: Amalia Lidblom moster/fostermor till min pappa, pappa, Magnus Nils Sära Britta, Valle Lidmark och Jenny Forssén.

Här på tunet utanför fäbovallen lekte pappa och hjälpte till med olika sysslor. Gamla fäbostugan eldhärjades och efter framförallt mycket ideellt arbete kunde den nya stugan invigas 1998. Vi rekommenderar ett mycket sevärt och fint utflyktsmål.

Marit Harrelind (född Lidblom) och Johnny Harrelind

Nya fäboden i Forsås.

Kalkkällan med friskt gott vatten.

Kvigsläpp i niporna

Fredagen den 2 juni levererade mjölkbonden Ulf Gulin, Kvarnå, 15 kvigor och en stut till Näsåkers Nipor. Cirka tio bybor deltog i välkommandet.

Pigga positiva djur som kom springandes efter Strandstigen från Bastun där de släpptes ut från transportbilen. De med lockbete i hinkar blev omsprungna av de glada djuren. Första betet blir Vinterfällan där de får vara några dagar för att sedan cirkulera mellan fällorna.

Enligt Ulf Gulin är utplaceringen ca två veckor tidigare i år, vilket gör att betet inte är så långt och det är positivt, för annars trampar de bara ner betet.

Bettan Sellgren och Dorte Skulason har iordningställt kovaktarlistan för denna säsong och Nisse Humlesjö och under-tecknad delar på de två första veckorna. Nisse kommer tillsammans med Ulf Gulin i början på juni hålla den årliga introduktionen för alla kovaktare.

Besökare på stigarna i niporna och efter älven bör tänka på att alla stängsel nu är strömförande och att man för kvigornas skull håller alla hundar kopplade när man promenerar där.

Anders Hallin

Nämforsen – ett kulturarv i världsklass

Besök Sveriges största och vackraste hållristningsområde

Nämforsens hållristningar och museum

– en tidsresa på 6000 år

Möt spåren och berättelserna från våra förfäders tid. Utställningen Jägarstenålderns bilder, om hållristningar och hållmålningar samt utställningen Folket vid forsen.

Barnhörna samt café med fantastisk utsikt över Ångermanälven och museibutik.

Hållristningsområdet är alltid öppet för besökare.

Kom och beundra vår sagolika utsikt!

Caféet erbjuder kaffe och en hållristningskaka, 55 kr eller museets populära kakfat, 50 kr

Tips från museibutiken!

Ny bok med Nämforsens alla 2595 hållristningar avbildade med texter och bilder, 295 kr

Öppettider 15 juni-15 augusti

Nämforsens Hållristningsmuseum:

Tisdag-söndag: 10:30-17:15

Stängt midsommarhelgen

Övrig tid efter överenskommelse

Guidning av hållristningarna:

Tisdag-söndag: 12:00 och 14:30

Ej midsommarhelgen

Samling vid hållristningarna

Fri entré på museum och guidning!

Nämforsens
HÅLLRISTNINGSMUSEUM

Nipvägen 7, Näsåker • 0622-106 30 • Vägbeskrivning och info: www.namforsen.com

Spännande möten längs riksväg 90

Det är många mil som tillryggaläggs längs riksväg 90 tillsammans med hunden varje år.

Många mil som bjudit på än det ena, än det andra.

Vi möter pendlare på väg till och från Sollefteå dag efter dag. Vi möter bussar, traktorer, motorcyklar och bilar i alla olika storlekar och modeller.

För det mesta är det en fröjd att gå dessa morgon- och kvällsturer, eftersom många bilister och samtliga åkerier i vårt närområde här i kommunen är måna om sina medtrafikanter, såväl skyddade som oskyddade.

Kommer det en timmerbil känns det aldrig osäkert, för kan de inte hålla ut så saktar de gärna in och låter mötande trafik passera för att kunna hålla ut på ett säkert sätt. Detta gäller också de flesta bilförarna.

En stor eloge till åkeriägarna era chaufförer!

En stor eloge går också till er bilister som vågar hålla ut lite när ni möter oss!

En virtuell käftsmäll går däremot till er som försöker köra så nära oss som möjligt, vare sig mötande trafik eller inte! Det har varit nära några gånger för mycket och diket kommer inte att rädda oss varje gång!

Så varsågod, här kommer både ros och ris från #drallprallen och #spårarnasbifrost

Ha en trevlig sommar så möts vi!

Präst-Marthin & Biffen. Höven, Resele

En frusen publik.

Trubaduren Johan Lindström.

PRO-dag i Omsjö

Årets PRO-dag på Omsjö camping var öppen för alla över 65 i ett försök att locka nya medlemmar.

Det var glädjande nog 28 anmälda men bara fyra nya, två anmälde sitt intresse så vi får hälsa dem välkomna och hoppas att de ska trivas i vår förening.

Även detta år var vädergudarna emot oss, nu var det blåsten som förstörde nöjet att vara utomhus. Efter den inledande tipspromenaden följde mingel med utbyte av frågornas svårighetsgrad. Så meddelade grillmästaren Bengt-Ove Moberg att det var klart att äta. I den hårda blåsten var det skönt sitta i lä på logen.

Efter Bengt-Oves hamburgare var det kaffe med Gudrun Gideonssons hembakade kanelbullar. Under tiden hade ordförande Folke Lindgren rättat svarsapparna det visade sig att vinnare med 10 rätt av 13 möjliga var Christer Nordin, tvåa med nio rätt var Eva Eriksson och trea Barbro Altin Eriksson med åtta rätt. De belönades med var sin skraplott med möjlig miljon-

vinst. Efter applåder och visslingar för pristagarna informerade ordförande om läget i vår förening och behovet av fler aktiva medlemmar. Elsa Edin informerade om Boulespelet måndagar klockan 10:00 där föreningen håller med klot till nya spelare.

Som avslutning presenterade Folke dagens höjdpunkt trubaduren Johan Lindström från Kramfors. Han spelade gitarr och sjöng bland annat Cornelis och Elvis med bravur. Mellan låtarna berättade han om sin långa karriär som musiker, från 15 års ålder när han fick sitt första gage. Han berättade att han spelat med Rock-Olga och Alf Robertson bland många andra. En härlig musikupplevelse som värmdes och fick oss att glömma blåsten på utsidan, de som var förhindrade att närvara är att beklaga.

Den tänkta bangolftävlingen blev inställd då ingen var intresserad av att tillbringa ytterligare tid utomhus. Så var det dags att vända hemåt efter en trevlig dag, trots vinden.

Jan Bertil Johansson

Näsåkers Badhus, Bibliotek och Medborgarkontor

Badet är stängt fram till fredag 1/9 16-21

Medborgarkontoret:

Stängt midsommarafteon

Sommartiderna: 10-16 alla dagar utom tisdagar 10-18

Vid förändring av tider lägger vi ut på sociala medierna.

Vi önskar alla besökare en trevlig sommar!

Badhuset: 0622-68 30 20, 073-275 18 43
Medborgarkontoret/biblioteket: 0622-68 30 00 • Storgatan 4, Näsåker

Lia Bil- & Däckservice AB

**Vi har Total Motorolja i sortimentet
– motsvarar OK Q8 men till bättre pris!
Kallavfettning, spolarvätska med mera...**

Hamptjärnsvägen 18, Näsåker

Semesterstängt v 28-32

Vid akuta däckproblem går det bra att prova nå oss på telefon:
Ludwig, 076-785 69 39
Kjell Ivar, 070-640 54 02

Vi önskar alla en glad sommar!

JPs Janssons frestelse

En krämig Janssons frestelse vid alla högtider. Du kan göra din Janssons några veckor i förväg och frysa in om du vill, sedan är det bara att grädda den innan servering. Supergott! Trevlig sommar önskar jag med familj er!

2 kg mjölig potatis
2 st stora gula lökar
2 st burkar
ansjovisfiléer (å125 g)
5 dl grädde
Smör och ströbröd

Sätt ugnen på 225 grader med över- och undervärme.

Skala och skär potatisen i lagom stora strimlor.

Skala och finhacka lökarna.

Smöra en ugnform, fördela potatisen i den till ett jämnt lager.

Lägg sedan i den hackade löken och bred över den över potatisen.

Fördela sedan ansjovisfiléerna över, avsluta med mer strimlad potatis över.

Häll över grädden och ansjovis-spadet. Strö över ströbröd och lägg på några smörklickar.

Grädda i ca 60-80 min (lite beroende på formstorleken) tills potatisen blivit mjuk och fått en ljusbrun färg.

Lägg över bakplåtspapper om ytan blir lite bränd, ta ut och provsmaka för att känna om konsistensen känns lagom mjuk.

Atlas

– värmepumpen för dig som bara nöjer dig med det bästa

Med vår nya bergvärmepump Atlas har vi inte kompromissat med något – det är perfektion i varje detalj. Konstruerad med den senaste tekniken och utrustad med de modernaste funktionerna är Atlas den idag tystaste och mest effektiva värmepumpen på marknaden (SCOP 6,15 och upp till 545 liter varmvatten!). En bergvärmepump för dig som vill ha det bästa, helt enkelt.

thermia.se/atlas

A+++

ENGSTRÖMS RÖR AB
NÄSÅKER
0622 - 100 57 070 - 370 45 10

Görans Schakt AB

- Schakt- & planeringsarbeten
- Lastning & Grävning
- Gallring & Skogsavverkning
- Transporter
- Leverans av sand & grus

Tel: 0731 82 19 45, 0622-101 77
NÄSÅKER

Hjärtats Qigong

Friskvård för själ och kropp
Terminsträning:

Torsdagar kl 19-20:15 på
Kvinnominnemuseet, Näsåker

Alltid gratis prova på för nya
För bokning och info messa:
0761 72 89 60

Varmt välkommen

Isis Fridbergdotter

www.hjartatsqigong.se

NipOptik.

Hos oss får
du kompetens,
valfrihet
och omtanke

Välkommen!

Telefon: 0620 - 175 75
Centrumplan 7, Sollefteå
Storgatan 2, Ramsele: 0738 21 75 75
nipoptik.se

SKYLTFÖNSTER

Den här annonsen är
56 x 85 mm
och läses av 96% av
Näsåkers- och Reselebor

Vill ditt företag / förening
synas här?
Ring: 0727 22 11 20

Nästa nummer kommer ut
21 september
Manusstopp 10 september

Vi tackar Byalaget för fortsatt förtroende!

Behöver du också trycksaker?

Vi hjälper dig gärna
med exempelvis:

- ✓ Foldrar
- ✓ Tidningar
- ✓ Produktblad
- ✓ Affischer
- ✓ Kontorstrycksaker

Alinea
medieteknik

Bruksvägen 18, Sollefteå • 0620-156 30

Paul Lundins Minnesfond

Vackra minnesblad vid begravning
eller bemärkelsedagar

BG: 5508-1350
Kontakta Ingelas Café 0622-105 10

Friskvård i Näsåker

Massage, healing
energimassage
ortobionomi
öronakupressur
inspiration, samtal

Försäljning:
Linnex, presentkort

Önskar alla en skön sommar!

Välkommen att boka tid!
070-21 24 225
Nina Pudja

Byakrysser 2 • 2023

[illegible]

Skicka lösningen senast den 3/8 till Birgit Lidström, Porfyrvägen 32A, 269 41 Östra Karup. Första rätt dragna lösningen vinner en Trisslott. Märk kuvertet "Byakrysset". Glöm inte namn och adress. Lycka till!

Namn: _____

Adress: _____ Postadress: _____

Notiser från förr..

Telegrafverket

Telegrafisten Lagerberg i Näsåker har beviljats ledighet från och med 1 juni till årets slut med extraordinarie Telegrafisten Ahlquist till vikarie.

Stockholms Dagblad 1898.05.27

Nattfrosterna börja

I lördags morse visade sig frost ganska allmänt mellan Holaforsen och Näsåker, skrifer en meddelare till Sollefteå Bladet. Dikeskanterna voro alldeles vita af rimfrost.

Ett häftigt åskväder med blix och donder rasade i fredags afton öfver trakterna från Junsele till Resele meddelar en person till Sollefteå Bladet, en person som då färdades utefter öfvre Ådalen. I närheten af Näsåker slog åskan ned i en telegrafstolpe, som fullständigt splittrades av blixten. Äfven i de öfvre Ådalssocknarne skördas nu kornet allmänt, Hvilket ej hänt i mannaminne, skrifves till Sollefteå Bladet. En del jordbrukare ha till och med måst afbryta höslåttren för att taga itu med kornskörden.

Sollefteåbladet 1901.08.07

En bättre flicka från landet önskar sig plats i finare familj mot betalning. Svar och upplysningar sändas med brev till ”Sökande Näsåker”, poste restante.

Stockholms-Tidningen 1899.09.05

Lösning på Byakrysset nr 2 · 2023

[illegible]

Vinnare är **Elin Lundin, Storvreta** som vinner en Trisslott.
Grattis!

12 insända lösningar.

Ett lömskt våldsdåd

Natten till den 29 juli, då hemmansägare N P Nilsson i Lidgatu, Ådalslidens socken, beredde sig att gå och hvila i sitt hem, kom en illa känd mansperson i dörren och bad Nilsson komma ut, när han ville tala vid honom. Knappt hade Nilsson träd utom sin dörr, förrän den främmande karlen tilldelade honom flera kraftiga slag, så att han sanslös föll till marken. Hvad därpå följde är ej känt, men Nilsson bär fortfarande svåra märken efter misshandeln. Endast Nilssons hustru var vid tillfället hemma, skriver vår meddelare, som ingenting nämner om orsaken till det ruskiga dådet.

Sollefteåbladet 1878.08.07

Skrif!

Till R P. Näsåker, så får Ni mot 2 porton uppgift om en liten förmånlig affär. (293)

Sollefteåbladet 1900-03-30

Ett vildt liv

Vid senaste tinget i Näsåker afdömdes ett par misshandelsmål af ruskigare beskaffenhet.

Den ene för misshandeln tilltalade, hvilken egäntliga namn är Erik Andersson Flykt, men hvilken också kallar sig Hjellman Andersson, dömdes därvid, för det han med knif skurit arbetaren Zakarias Håkansson från Jansjön i Ådalssliden, till 2 år 3 månaders straffarbete, ett i detta fall ganska högt straff.

Den knifskurne företog sig att, redan blott tre dagar efter det läkare igänsytt såren och ordnat om den misshandlades skötsel, begifva sig till Jansjön, omkring en mil från Näsåker. Håkansson hann dock ej långt, förrän det större såret å halsen och hufvudet gick upp och Håkansson höll på att förblöda. Han ligger nu på Sollefteå lasarett och torde nog räddas å lifvet.

Den andre tilltalade, arbetaren Bror Ferdinand Dahlberg från Rå by, dömdes till 1 år 3 månader straffarbete för att han å smeden Mähler i Norrtanflo gård med en ölflaska tilldelat Erik Andreas Norberg från Norrtanflo ett så våldsamt slag öfver vänstra ögat, att ölflaskan splittrades sönder och inträngde i ögat, som rann ut. Norberg, som nyligen utskrifvits från lasarettet i Sollefteå, är sålunda blind på vänster öga.

Norrbottens Allehanda1898.10.08

Obetald annonsplats (Red anm)

 Sjuka och Svaga!

Förderfva icke magen med medicin, när det är krafter som fattas, utan köp Hemlighetens Elektromagnetiska Galvaniska Bälte, som är i besittning af elektrisk dragningskraft, som begagnandet jemnt och angenämt genomströmmar hela kroppen, renar blodet från giftiga och skadliga syror, lindrar plågor och botar mångfaldiga sjukdomar.

Bland Elektriska apparater är detta bälte onekligen det bästa och i utlandet prisbelönt med 18 guldmedaljer.

"Jag köpte ett af Edra ofvannämnda Bälte för 3 månader sedan åt min sjuka hustru, som i öfver 20 år lidit af blodbrist och har nästan varit urstånd till att arbeta, men sedan hon fick detta bälte har hon lagat mat och förestått ett hushåll på 14 personer."

Wiggda, Näsåker den 10 maj 1897
A. E. Möller, Fabrikör

Skånska Dagbladet 1897.06.17

Vi har hyllorna fulla med bra att ha grejor för hus, hem och bil!

Delikatesser från Åsele Rök & Vilt
Färsk & rökt röding från Umlax
Vedugnsbakat tunn- & blodbröd från Åsele
Getmese och getost från Meåfors
VVS, bygg, el, måleri & fritidstillbehör

Livsmedel, mer KRAV och veg
Biltillbehör, kem och olja
även 20-25 liters dunkar
Tvätthall och verkstad
för uthyrning per timme
Kioskvaror, glass, korv och fika
Presenter och presentkort
Gasol från Primagaz
Batteribytten klockor

Extrapris på lördagsgodis 7.90 /hg

(ord pris 9.90 hg)

Kaffe, te, choklad, caffe latte, espresso, **15:-** /kopp
cappuccino, wiener melange

Wienerbröd, bullar, croissanter **15:-** /st

Vi säljer:

- Boken "Sanningar och sägner i Ådalsliden" av Pelle Molin
- Vedsäckar - perfekta för ex vis utflykter

Boka genom oss:

- Bagarstugan på hembygdsgården
- Bastun på Bastuvallen

Bankomat för uttag & insättning!

IVT Center

Hos oss hittar du marknadens enda Svanen-
märkta värmepumpar. EU-certifierad utbildning
inom värmepumpsinstallationer.

Sture: 070 649 39 81 • Illern: 070 284 91 11

Vi säljer fiskekort!

Stort utbud av fisketillbehör
Maggot & metmask

Öppet alla dagar till minst 21.00, ofta längre. Viss flex. Ring gärna och kolla.

Tel. 0622-101 70 • www.sturesror.com

Macken/Stures Rör

IVT
CENTER

